

…rledes Hans fandt Guld

her hjemme.

En Fortælling for Bondestanden

af

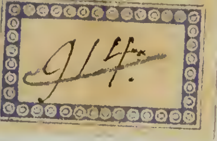
A. Valentiner.

Kjøbenhavn.

Otto B. Wroblewskys Forlag.

Thieles Bogtrykkeri

1861.

914.

Hvorledes Hans fandt Guld

her hjemme.

En Fortælling for Bondestanden

af

A. Valentiner.

Kjøbenhavn.

Otto B. Wroblewskys Forlag.

Thieles Bogtrykkeri.

1861.

Indledning.

Søren. Ih see, Hans, er det Dig? Det er længe siden, vi saaes sidst.

Hans. Det maa Du nok sige; det er næsten 10 Aar siden.

S. Hvorledes har Du det? Jeg synes ikke, Du seer fornøiet ud.

H. Ak! Hvorledes kan man leve fornøiet i dette Land. Slid og Slæb hver Dag, og saa kan man neppe faae en ordentlig Snaps. Nei! jeg troer, jeg reiser til Amerika eller hvor det er og graver Guld, det er dog noget Andet.

S. Troer Du, Du bliver lykkelig der? Husbond siger, at der er ikke rart at være; Folk gaae altid med en stor Kniv eller Pistol, og den Ene troer ikke den Anden. Desuden siger Husbond, at man kan finde Guld her i Danmark ligesaa godt som derovre.

H. Det siger han blot, for at Du skal blive hos ham. Har han da fundet Guldet?

S. Saamænd har han saa; han staaer sig rigtig godt og giver hver Sit, og hvad mig angaaer, saa er jeg grumme godt fornøiet.

H. Saa! Hvor meget Brændeviin faae I da om Dagen?

S. Brændeviin faae vi ikke, for Husbond siger, at det er overflødigt, naar man har god, nærende Føde, og det er sandt, nu jeg er vant dertil, savner jeg den ikke; men vi faae ogsaa rigtig god Mad, Kjød og Flesk og dertil godt Øl. Det forstaaer sig, engang imellem, naar det enten er meget slemt Veir, og vi ere blevne gjennemblødte og forkomne, eller i Høstens Tid, faae vi en Snaps, og saa kan man mærke, den gjør godt.

H. Nei Tak! den Slags Husbonder holder jeg ikke af; de ville spare paa Folkenes Bekostning.

S. Da troer jeg ikke, det er af Sparsommelighed, at Husbond sparer paa Brændevinen, for han er meget spendabel i andre Ting. Han betaler god Løn, og altid reent ud, giver god Mad, bruger aldrig Nattearbeide, og saa have vi Ro til at gaae i Kirke om Søndagen.

H. Det manglede bare, at han skulde være hellig; nei, den Hellighed, den kan jeg ikke fordrage.

S. Hellig er Husbond ikke; han er ligesom andre skikkelige Folk, og kan godt lide, at vi ere fornøiede, blot det gaaer roligt og ordentligt til, ligesom vi vare vante til i vor Ungdom. Kan Du huske den Tid?

H. Ja, dengang vare vi nogle rigtige Dosmere; nei, jeg har siden lært noget Andet, da jeg var i Byen; det var rigtignok et andet Liv, der kunde man dandse, og faae sig en Svir, saa ofte man havde Raad dertil, og der var ogsaa dem, som spillede gevaltig.

S. Var det saa rart? Jeg synes ellers ikke, at Du seer saa straalende ud, og fornøiet er Du da ikke heller.

H. Ja, seer Du, jeg har ikke havt Held med mig, og naar man ikke har Held, saa gaae Pengene bort imellem Hænderne for En, og naar man ingen Penge har, saa er det kun et simpelt Liv.

S. Jeg kan nok forstaae, at for at En kan have Held, maa Ti have Uheld. Nei, da foretrækker jeg min Maade at leve paa; vi gjøre ingen Spektakler og Støi; drikke gjøre vi ikke heller, og naar vi spille, saa er det om Nødder eller saadant Noget; men saa har jeg til Gjengjæld sat min Løn i Sparekassen, og naar jeg seer en Leilighed, saa skal jeg nok faae et pænt Huus med Jord til; skulde der mangle mig lidt Penge dertil, saa spæder Husbond nok til, for han er grumme hjælpsom. Hvor vil Du hen, naar Du saadan løber efter Lykken? mener Du, at de, som have vundet Dine Penge, hjælpe Dig, naar Du trænger til dem? De lee af Dig, men de give Dig vist ikke Noget.

H. Det forstaaer sig, de give mig ikke Noget, men det kunde dog være, at Lykken føiede mig engang.

S. Det stoler jeg ikke paa. Jeg holder paa den Fugl jeg har i Haanden, og lader den flyve, som flyver i Luften. Jeg synes dog, Du skulde beflitte Dig lidt paa Stadighed, see at faae en fast Tjeneste og holde lidt sammen paa Pengene.

H. Gud naade os! da kunde jeg blive ældgammel, førend jeg fik samlet nogle Skillinger.

S. Det er dog altid bedre, at have lidt i Ryggen, naar man bliver gammel, end at være reent nøgen. Men see! der kommer min Husbond; skal jeg spørge ham, om han vil have Dig i Condition?

H. Han seer ganske ordentlig ud, man kunde jo probere det, blot man fik Brændeviin.

S. See her, Husbond, her er en Skolekammerat af mig, som dengang var en skikkelig Fyr; han vil til Amerika og grave Guld, og nu har jeg sagt til ham, han kunde grave Guld her hos os, som Husbond siger. Kunde Husbond ikke have isinde at beholde ham, saa kom han nok paa andre Tanker.

Peter Rasmussen. Din Ven er stor og stærk, og naar han har en god Villie, kunde der vel nok blive en dygtig Karl af ham, men uvillige Folk holder jeg ikke af, derfor maa jeg først vide, om Hans har Lyst.

H. Søren siger, at Husbond paastaaer, at man kan finde Guld her i Landet, og naar jeg kunde være vis paa det, vilde jeg hellere blive her, end gaae til Udlandet.

P. R. Slap det derud! Ja vist kan man finde Guld her, saavelsom i andre Lande, naar

man blot søger paa den rette Maade, og har en kraftig Villie.

H. En kraftig Villie den har jeg, men hvad kan en fattig Karl gjøre for at finde Guld?

P. N. Jeg siger Dig, Ingen er saa fattig og Ingen saa lille, at han ikke kan finde Guld, naar han blot søger paa de rette Steder, og ikke mangler Kraft og Udholdenhed. Du har læst i Din Ungdom, at Joseph, der som en fattig Dreng kom til Ægypten, blev Kongens høire Haand og styrede Land og Rige, men Du mener maaskee, at saadant skeer ikke mere. Jeg svarer, det skeer hver Dag endnu. Vi have seet, at en Søn af fattige Haandværksfolk blev Minister og styrede Landet; vi have seet, at en Søn af en fattig Skipper blev Biskop og en af Landets lærdeste Mænd; vi have seet, at en fattig Dreng paa sine Træskoe gik fra Jylland til Kjøbenhavn, og blev en af Landets rigeste Grosserere, og efterlod sig varige Minder ved sin Goddædighed. Jeg vil gaae nærmere til Din Synskreds: vi have seet, at Mænd ved Jordens Dyrkning bleve hovedrige Mænd, og Du kan troe, at der ligge endnu umaadelige Skatte ubenyttede i Jorden, som først Flid og Dygtighed skulle bringe for Dagen. Dog, det vil jeg sige Dig, at alle de Mænd, der saaledes have svunget sig op, have været ædruelige, maadeholdne og besjælede af en fast og kraftig Villie.

H. Troer Husbond da, jeg kunde blive saadant Noget?

P. R. Nei, det troer jeg ikke; men siig mig, skulde der ikke være andre Skatte, som Enhver kan naae, og som i Guds Øine ere mere værd end Guld og Ædelstene? Troer Du ikke, at ethvert Menneske kan gjøre Gavn i sin Stilling, og at Gud seer mere paa, hvad Enhver især har gjort imod sine Medmennesker, end paa hvor mange Skillinger han har i Lommen?

H. Jo, det troer jeg nok; men det er dog vel meget forlangt, at man altid skulde tænke paa Andre.

P. R. Saalænge Du kun tænker paa Dig selv, er Du ingen Christen, og først naar Du glemmer Dig selv og tænker paa Andre, er Du bleven en Christen. — Nu vil jeg sige Dig Noget: vil Du leve som et christeligt Menneske imellem os, saa vil jeg give Dig Løn som Søren, og hvad de andre Dele angaae, da vil Du snart see, om Du kan finde Dig deri.

Saaledes kom Hans i Tjeneste hos Peter Rasmussen, og blev snart hans ivrigste Tjener, hvad der ikke vil forundre Nogen, som kjender Verden. Hvor ofte see vi ikke et Menneske med gode Anlæg og Livskraft blive fordærvet ved slet Omgang, reise sig igjen i andre Omgivelser og blive et dygtigt, stræbsomt og christeligt Menneske. Hans stræbte efter at være sin Husbond til Tjeneste overalt, og udmærkede sig saaledes fremfor de Andre, at han snart indtog en Avlskarls Stilling og som saadan bestandig sørgede for, at Hestene og Køerne bleve godt passede, at Høet og Sæden blev godt bjerget, og at Husbondens Fordeel ved enhver Leilig-

hed blev iagttaget. Husbonden sagde da undertiden til ham:

Nu seer Du vel, Hans, at man kan finde Guld her. Synes Du ikke, Du nu lever anderledes fornøiet ved Bevidstheden om, at Du opfylder Din Pligt; glæder det Dig ikke, at Du har Leilighed og Lyst til at gjøre Noget for Andre, og er det ikke en stor Nydelse for Dig, at see Dine Medmennesker paaskjønne, at Du er god og forekommende imod dem?

1ste Capitel.

Det var i Fastelavnsugen. Vinteren havde begyndt paany, efterat Solen allerede havde tilsmilet Landmanden, og foregjøglet ham Foraarets Komme; det havde allerede fyget og sneet i 2 Dage. Peter Rasmussen stod ved Vinduet og skuede hen over den Slette, som ellers fornøiede hans Blik ved sine frugtbare Græsgange og sine smukke, velbehandlede Sædemarker, men som nu kun frembød Synet af en øde Flade, hvorover Stormen uafbrudt jagede Sneen, saa at Øiet neppe kunde skjelne et Træ eller et Huus i faa Hundrede Alens Afstand. Han tænkte paa de Mange, for hvem dette Veir kom uventet og uforberedt; han tænkte paa de mange Reisende, som nu bleve standsede i deres Fart og savnede af deres Familie; paa de mange Fattige, som i den forgangne Uges Solskin allerede havde seet Foraarets Komme, og som kun maadeligt vare forberedte paa at modtage den Vinter, som nu igjen truede med sin Kulde. Han tænkte, saaledes finder

Gud ofte os Mennesker uforberedte, naar han sender os Livets Storme og hjemsøger os med Gjenvordigheder. Hvad kan man dog gjøre, for at styrke sig selv og de Unge, som i vor Tid mere end nogensinde letsindig leve hen i Verden, uden at forberede sig paa de Storme, som komme med Vinteren, uden en fast Støtte at holde sig ved, naar Ulykken rammer og er færdig at knuse dem, uden den faste Tro, som alene kan opretholde Modet, naar alle Baand briste?

Han havde netop foresat sig, at indvirke ret indtrængende paa de unge Børn, medens Gemyttet endnu er blødt og bøieligt som Vox, og det unge, rene Sind modtageligt for gode Indtryk; han vilde befæste sin Omgivelse i Troen og veilede den ved ét godt Exempel — da blev han afbrudt i sine Tanker ved, at et af Børnene traadte ind og sagde, at den gamle Margrethe vilde bede ham om en Tjeneste. Han skyndte sig da ud til hende, thi han lod aldrig Nogen vente paa sig, allermindst Nogen, som var afhængig af ham eller stod under ham. Hvad Godt bringer Du? sagde han, jeg synes ikke det er Veir til at gaae langt.

M. Hvad skulde jeg bringe? nu var det dog forleden saadan et deiligt Veir, og vi troede, det skulde blive Sommer, og saa kommer dette Guds Veir, og nu har man ingen Ildebrændsel til at varme sig ved eller koge ved; og da jeg slet ikke vidste andet Raad, saa gik jeg herind, for at bede Dem om et Knippe Halm til at brænde.

P. R. Nei, Moer! det veed Du nok, Halm lader jeg ikke komme bort til det Brug; men siig mig engang, hvorfor tænker Du først nu paa, at det er koldt om Vinteren? See til Bierne, de samle ind om Sommeren, og see til Myrene, de bære Føde sammen til Vinteren, før det er for silde; burde ikke Menneskene være mere forsynlige end Dyrene?

M. Ja, men hvorledes gaaer det? om Sommeren har man knap Raad, og kan ikke skrabe Penge sammen til Tørv, og har man faaet Skillingen samlet, saa kan man ingen Vogn faae, see saaledes maa man hutle sig frem.

P. R. Jeg vil sige Dig Noget: dersom Din Mand holdt sig til een Hosbond og arbeidede stadigt og flittigt hos ham, saa fik han nok Lov til at laane en Vogn; men saa skal der flyttes bestandigt, naar han troer at kunne faae et Par Skilling mere et andet Sted; og hvorlænge varer den Fortjeneste? saa gaaer Tiden hen med at søge andet Arbeide, og ved den Leilighed bliver den Smule større Fortjeneste rigeligt slugt op af Tidsspilde og Brændeviin. Dog, med den Tale bliver Du og Dine Børn ikke varmere og Veiret ikke mildere; jeg har kjendt Dig som en skikkelig Kone, derfor vil jeg hjælpe Dig. Det er rigtignok ikke Veir til at jage Mennesker og Dyr ud i, men jeg vil dog bede en af Folkene om at bringe Dig nogen Tørv, for at Du og Dine kunne faae lidt Varmt og sidde luunt, til Veiret bliver mildere igjen. Dog det vil jeg bede Dig om, tag Bierne og My=

rerne til Exempel for Fremtiden, at Vinteren ikke skal finde Eder uforberedte; og søg saa at indvirke paa Din Mand, saa at han bliver en rolig og stadig Arbeider.

M. Mange Tak! De er dog den Samme, De altid har været, god og tjenstagtig; derfor elsker og agter ogsaa hele Sognet Dem og Deres Kone. Jeg haaber med Guds Hjælp, at Tiderne skulle blive bedre for os, saa vi kunne undvære Andres Hjælp; men naar Høsten kommer, skal jeg nok komme og hjælpe til.

P. R. Det kan jeg lide Dig for, at Du siger det; jeg forlanger Intet for mine Tørv, for saa solgte jeg dem til Eder; men jeg agter Eder for, at I ville være tjenstagtige igjen; det er paa den Maade, at Menneskene gjøre hverandre Livet behageligt.

Nu gik han ud, kaldte paa Folkene, og sagde i rolige men faste Udtryk til En af dem om at spænde en Hest for en Slæde og bringe Tørv til Margrethes Huus. Det skete øieblikkeligt, thi han var vant til at adlydes til Trods for sin Godmodighed og Eftergivenhed. Og det var Hans, som strax var villig til at hjælpe Margrethe til Tørv, og da han siden kom hjem, sagde Husbonden til ham: See! der fandt Du et Guldkorn, hvormed Du kan betale vor Herre; Han modtager alle de Tjenester, vi gjøre vore Medmennesker som klingende Mynt.

Peter Rasmussen gik ind igjen. Vindens eensformige Tuden og Sneens vedvarende Fygen hensatte ham snart igjen i hans egne Tanker, saa at han glemte hele sin Omgivelse. Han havde siddet længe hensunken i sine

Betragtninger, da han blev afbrudt af sin indtrædende Hustru. Ved dette Syn opklaredes hans Ansigt, og en Glædesstraale lyste ud af Øiet. Veed Du, hvad jeg sad og tænkte paa? begyndte han.

Konen. Du tænkte vist paa, hvorledes Du kunde hjælpe de Fattige i denne haarde Tid, for jeg kjender Dig tilbunds.

P. R. Det var just ikke saa langt derfra; imedens Du har havt travlt med Din Gjerning, har jeg hængt ved mine egne Drømmerier; nu skal Du høre: da Sneen saaledes væltede ned og Stormen pidskede den foran sig, da tænkte jeg paa, hvilken Sammenligning der er imellem det menneskelige Liv og Veiret; jeg tænkte paa de Storme og Ulykker, som saa ofte ramme Menneskene ligesaa pludseligt som nu Veiret; jeg glædede mig over, at vi sidde her luunt inden fire tætte Vægge; — men saa kom jeg til at tænke paa de Mange, som ikke ere saa vel farne, som ikke saa roligt kunne see paa Stormens Rasen; jeg tænkte paa de Mange, som kun slet ere beskyttede imod Livets Tilskikkelser. Jeg overveiede da, om vi altid have gjort, hvad vi kunne, for at holde dem iveiret, som vare ved at snuble, om vi have løftet dem op, som vare faldne, og om vi have styrket dem, som vare svage; om vi altid have indvirket saaledes, som vi burde, paa dem, som Gud har betroet os, især paa Folkene, og fandt da, at vi vel have sørget for deres legemlige Velvære, men at vi langt fra have gjort Alt, hvad vi kunne, for at holde dem fra det Onde

og befæste dem i det Gode. Nu tænkte jeg netop paa, hvorledes det kunde være muligt at gjøre mere for dem. Om Dagen, medens man arbeider, har det ingen Nød, men Lediggang er Fandens Hovedpude, og om Aftenen og om Helligdagene ere Folkene overladte mere til dem selv end rigtigt er, de vide da ikke altid at beskjæftige sig paa en nyttig Maade og falde let paa en eller anden Daarlighed. For nu at hjælpe Noget til at give dem Sands for en behagelig Beskjæftigelse, har jeg besluttet at læse for dem om Aftenen i en god Bog. Naar jeg saa har læst for dem, haaber jeg, at En eller Anden vil afløse mig; jeg meente ogsaa, at jeg vilde forsyne dem med noget Materiale, hvoraf de i Fritimerne kunde forfærdige Et og Andet, og for at opmuntre dem vilde jeg betale dem Lidt for Arbeidet, saa gik Tiden dog vist lidt bedre for dem. For at faae gode Bøger, vil jeg en Dag gaae hen til Præsten og tale med ham om, hvilke der egne sig bedst til at læse for Folkene, og hvori man bedst kunde faae Leilighed til at indflette et godt Ord; han vil vist gjerne hjælpe mig dermed og kan laane eller forskaffe os saadanne Bøger. Siden det er saa daarligt Veir, vil jeg begynde strax iaften med en Fortælling.

Hans Hustru, som gjerne gjorde Nytte, og med Glæde greb enhver Leilighed til at tage sig af de unge Piger, billigede strax Tanken, og sagde: Ja vel, Fader, lad os see, om vi kunne gjøre lidt for de unge Folk, saalænge de ere modtagelige derfor; lad os bibringe

Folkene og Børnene gode Grundsætninger fra Ungdommen af og en god Vane, den modstaaer mange Fristelser; lad os holde dem rene i Sindet og vænne dem til Tugt og Ærbarhed.

P. R. Det har Du Ret i. Hvor ofte takker jeg ikke mine gode Forældre for, at de aldrig have ladet mig see Andet end Godt, og at de altid holdt mig til en fornuftig, stadig Beskjæftigelse; og hvor meget skylder jeg ikke Din gode Fader, fordi han ogsaa indpodede mig den Lyst til Virksomhed og den rene Stræben efter at gavne sine Medmennesker, hvoraf han var besjælet. Der skal meget til, at et Menneske, som er vant til godt Selskab, bliver forført til slette Streger, for han væmmes ved slet Omgang og blues ved at begaae noget Urigtigt; men er det første Skridt paa Veien til Helvede betraadt, da kommer han snart paa den befarne Landevei derhen.

De overlagde nu sammen, hvorledes Alt kunde indrettes, og hvorledes baade Karle og Piger kunde faae Gavn af Læsningen og anden Beskjæftigelse. Pigerne vare de mindst forlegne med; de lære i Skolen, foruden at de i Almindelighed faae bedre Skolekundskaber, at sye, strikke, spinde og Navnesyening til Fuldkommenhed, og havde en stor Glæde af at kappes om, hvem der om Aftenen kunde arbeide smukkest og bedst; og om Helligdagene fik de Lov til at gjøre deres Tøi istand eller at sye Et og Andet, som kunde more dem. Med Karlene derimod var det ikke saa let, sjelden have de lært saa meget i Skolen, og Lysten til Læs-

ning er sjelden saa stor eller falder saa let for dem, at den kan more dem, og saa forfalde de let til Kortspil, for at forkorte Tiden om Aftenen, og for at krydre det tages Penge tilhjælp, og derved vækkes igjen Havesyge og Misundelse. Det blev da Resultatet, at Peter Rasmussen vilde læse for Folkene om Aftenen. Han samlede dem Alle efter endt Gjerning, og sagde til dem: See! det er ikke altid, at I vide rigtig at forslaae Tiden om Aftenen; derfor har jeg tænkt, at det baade kunde more Eder og tillige være nyttigt, om jeg læste Et eller Andet for Eder. Jeg tænker da, at jeg vilde afvexle med en gudelig Bog, noget Historisk eller noget Morsomt, og engang imellem kunde jeg vise Eder paa et stort Kort, hvorledes Verden seer ud, for at I kunne faae en Idee om, hvorledes vort Fædreland forholder sig til andre Lande. Idag vil jeg gjøre Begyndelsen med Noget, der vil more Eder, saa kunne vi en anden Gang tage noget Alvorligt. — Saa læste han et Par af Hebel's Fortællinger, som i deres simple Fremstilling egne sig saa godt for den jevne Forstand. Folkene fulgte ham med megen Deeltagelse, og han gjorde sig Umage for at gjøre dem opmærksomme paa det Træffende i disse Fortællinger og den gode Moral, der ligger i dem, og føiede nogle Anvendelser fra det daglige Liv dertil.

2det Capitel.

Da Peter Rasmussen var midt i en Forelæsning, blev der banket paa Døren, og 4 Reisende, som ikke kunde komme længere i det forfærdelige Veir, traadte ind og bade om at optages i Huset, indtil Veiret blev bedre. Manden og Konen vare strax villige til at tage sig af dem, og sagde: Gud bevare os for, at der i Danmark skulde findes et Sted, hvor den Nødlidende eller Trængende skulde banke paa forgjæves og den Reisende savne Gjæstfrihed; nei, Gud skee Lov! Det har altid været Skik i Danmark, og især hos Bondestanden, at være rede til Hjælp og gjæstmild mod den Fremmede.

De Reisende bleve budte inden for, og forkomne som de vare, bleve de vederqvægede med en varm Drik, og Tøiet blev hængt op at tørres. Først da spurgte Peter Rasmussen om deres Navne og deres Hjemstavn; det viste sig at være 2 danske Sømænd, 1 Engelsmand, og 1 Tydsker; snart kom der en livlig Samtale igang,

idet Peter Rasmussen spurgte dem om den Vei, de kom fra og deres Hændelser paa Reisen. Da fortalte den ene Sømand Følgende. Min Kammerat og jeg kom med et Skib, som var bestemt fra Bordeaux til Petersborg med en Ladning Viin; jeg var Styrmand, han Matros paa Skibet. Først gik Reisen ret godt, men da vi naaede Skagen, fik vi Storm og Tykning i flere Dage, saa vi hverken kunde see Land eller tage Mærker; og tilsidst vidste vi formelig ikke, hvor vi vare. De veed nok, at man ellers styrer efter Compas og gjør Beregninger, for at finde det Sted, hvor man er, men naar Storm og Strøm drive Skibet til Siden, og man slet ingen Mærker kan see, saa er det tilsidst umuligt at vide, hvor man er. Da det nu sneede, og Stormen blev til Orkan, stødte vi pludselig paa en Sandbanke. Skibet stod paa Grund, men huggede dog forfærdeligt i den uhyre Søgang, indtil det havde boret sig fast; Bølgerne sloge bestandig over det og borttoge strax to Mænd, som ikke formaaede at holde sig fast. Vor Tilstand var forfærdelig, vi maatte binde os fast til Masterne, for ei at skylles bort og vidste ei, hvor vi vare, da Intet kunde opdages i det Mørke, der omgav os; dertil kom den skrækkelige Udsigt, at Skibet vilde blive sønderslaaet, før det dagedes igjen. Her i den lune Stue kunne De neppe gjøre Dem nogen Forestilling om, hvorledes Den er tilmode, som hænger i en Mast, omgiven af den oprørte Sø, under Stormens Tuden og Bølgernes Rasen uden Hjælp, uden Ven, allene med sin Gud; da kan De

troe, at mangen En bliver gudsfrygtig, som ellers er nok saa kjæk.

Ja! Ja! sagde Peter Rasmussen, Nøden gjør gudsfrygtig: i Velvære og Nydelse er det vanskeligere at finde sin Gud end i Ulykke og under Besværligheder; naa hvorledes gik det saa?

Efter Timer, som forekom os saa lange som Evigheden, begyndte det endelig at dages, og vi saae, som det syntes langt borte, en Strimmel Jord, men ingen Mulighed i at naae den, da den ene Baad var skyllet bort, og det vilde have været den øieblikkelige Død, at bringe den anden i Vandet i den voldsomme Søgang. Dog havde vi efter en Times Tids Forløb den Glæde at see et Tegn fra Land, at vi vare bemærkede, og Alle (vi vare 12) saae med Længsel Frelsen imøde. Endelig bemærkede vi en Baad, som undertiden flød ovenpaa Bølgerne, og undertiden igjen var borte ligesom begravet i dem, og hver Gang den forsvandt for vore Øine, frygtede vi for, at Havet havde opslugt vore Frelsere; dog arbeidede de ufortrødent frem. Pludselig troede vi at see, at Baaden vendte og fjernede sig, og vort Mod sank, idet vi troede os aldeles fortabte; siden hørte vi, at det var umuligt for det udmattede Mandskab at arbeide op imod Storm og Søgang. Det skuffede Haab var for meget for et par svage Folk, en gammel Mand og en Dreng, der bukkede under og døde for vore Øine, uden at vi kunde gjøre det Mindste for dem, end ikke engang sige dem et Trøstens Ord; for

i den bedøvende Storm tabte enhver anden Lyd sig. Tro mig, der skal en stærk Aand til for at udholde Sult, Tørst, Kulde og Vand paa engang, tilmed uden Udsigt til Frelse.

P. N. Ja det kan man begribe, det er kun den kraftige Villie og den stærke Tro paa Gud, som kan modstaae saa megen Modgang; den svage Sjæl giver strax tabt og gaaer til Grunde. Stillede saa Veiret snart af?

Sømanden. Nei! Endnu engang om Eftermiddagen saae vi vore modige Frelsere igjen at arbeide et par Timer mod Storm og Bølger, men i Skumringen forsvandt Alt. Vi hørte siden, at Baaden var kæntret, og at Besætningen kun med største Nød naaede Landet. Der sadde vi overladte til vor Haabløshed og anbefalede vore Sjæle til Gud, Ingen af os ventede at see Dagens Lys igjen.

Allerede om Morgenen havde Kapitainen ved Tegn givet os at forstaae, at vi maatte krybe til hinanden, og beskytte os med Seil og Master saa godt som muligt; saaledes sade vi tre og fire sammen, min Kammerat og jeg tilbragte hiin frygtelige Nat i Taushed hos hinanden, uden Føde, uden Trøst, uden Haab. Henad Morgenen den anden Dag syntes Stormen at aftage, dog da det blev lysere, talte vi kun 7 levende Væsener, de andre vare bukkede under, deriblandt vor gode Capitain. Omsider nærmede Enden sig paa vor Elendighed; vi øinede igjen Baaden med vore modige Frelsere, den kom nærmere og tilsidst saa nær, at

der kunde kastes et Toug til os; men kun Faa af os vare istand til at tage fat, og først med megen Møie og Anstrengelse lykkedes det vore uforfærdede Redningsmænd med egen Livsfare at faae os ned i Baaden; de rakte os en Lædskedrik og arbeidede af alle Kræfter for at naae Landet. Endelig naaede vi den faste Bund, vi kastede os paa vore Knæ og takkede Gud i Stilhed, for vi havde ingen Ord til at udtrykke vor Tak med. Vore Frelsere førte os udmattede Stakler til deres Huse, lagde os i deres egne Senge, gave os nærende Føde, og pleiede os som Brødre; dog vare de kun fattige Fiskere! Vi maatte blive hos dem i flere Dage, førend vi vare istand til at reise videre, og da vare de ikke at formaae til at modtage, hvad vi kunde byde dem.

Dog det veed jeg, vor inderligste Tak, vor Beundring, den havde de modtaget for deres heltemodige Opoffrelse og kjærlige Pleie, og naar jeg kommer hjem, saa skal det lyde, saa langt jeg formaaer, hvad den danske Strandboer er for den fremmede Sømand, og hvilken Modtagelse man faaer selv i den fattige Vraa.

P. R. Ja Børn! det er det jeg altid har sagt, de Mænd, der saaledes opoffre Liv og Lemmer for deres Medmennesker, de grave Guld! ikke det røde Guld, hvoraf man laver Stads, ikke det røde Guld, hvormed Verden forfører Menneskene til Stolthed og Niddingsdaad, nei det Guld, hvormed Himmelens Porte oplades. Det røde Guld, som man finder i Californien, det see disse Mennesker sjeldent, kjende det maaskee ikke engang;

og hvad gjøre vi Andre, som sove hver Nat i den varme Seng og gaae paa den sikkre Jord for disse Mennesker, som saa ofte vove deres Liv for at frelse Andre? Meget Lidt! Ja vi glæde os over dem, naar vi læse deres Gjerninger i Aviserne, men ellers Intet; lad os da ret agte og ære dem; lønne dem, det vil Gud, som seer mere paa det Indre end det Ydre.

Det har De Ret i, sagde den Engelske Sømand, det kan jeg tale med om; ogsaa jeg har været i Havsnød, og skylder behjertede Jyder næst efter Guds Hjælp min Frelse. De veed nok, at Regeringen her i de senere Aar har anvendt meget, for ved Redningsbaade, som flyde paa Vandet ved Hjælp af tomme Rum, og ligeledes ved Raketapparater, hvormed man skyder en tynd Line ud til Skibet — at komme de forliste Skibe og især Besætningen tilhjælp. Sømændene kunne ikke være taknemmelige nok for hvad der i den Retning allerede er gjort og efterdags vil blive foranstaltet af Regeringen. Heller ikke jeg kan noksom rose den Uforfærdethed, hvormed Strandbeboerne søgte at redde os, og siden toge sig af os. Nu er jeg paa Veien til Hovedstaden, hvor jeg har Forretninger, og er tilfældigviis truffen sammen med disse Mænd, som fra Hovedstaden lettest kunne komme hjem.

Og hvem er den fjerde, spurgte nu Peter Rasmussen en aldrende Mand. — Jeg er Haandværker, født i Sachsen paa Landet. Nu er jeg paa Veien til en Beslægtet, som i mange Aar har boet i Danmark.

For mange Aar siden var jeg her i Landet, men troede ikke, at jeg skulde gjøre en Tour, som denne; er det end ikke gaaet mig som mine tilfældige Reisefæller, saa har jeg dog døiet meget i disse Dage, og havde gjerne foretrukket en blidere Aarstid, dersom ikke Omstændighederne havde nødt mig til denne Reise.

P. R. De har maaskee flere Gange været i vort lille Land?

S. Ja jeg har været her flere Gange, første Gang for 30 Aar siden, dog den Gang saae Land og Folk ikke ud som nu; Husene vare slette, Markerne slet dyrkede, Indtægterne smaa, Landet i Gjæld; men senere har jeg kunnet kjende en Fremgang hver Gang jeg kom, og jeg haaber ogsaa denne Gang at kunne bemærke den, naar jeg kun seer mig om. Underveis læste jeg Aviserne, og bemærkede til min Glæde „at der i 1858 indestod i Sparekasserne i Danmark 42 Millioner, derimod i 1852 kun 28 Millioner," hvilket tyder paa en stor Tilvæxt i den Tid; da tænkte jeg, Sparekasserne ere et godt Tegn paa et Lands Bestyrelse og paa Befolkningens Tilstand, for deri indsætte jo Arbeiderne, Tjenestefolkene og Børnene deres Penge, og dersom disse ikke havde det godt, vilde Sparekassen ikke trives. Jeg antager derfor ogsaa, at De alle ere glade ved den milde Regering og dens vise Bestyrelse. Hos os i Sachsen er Velstanden blandt Almuen ikke heller slet, og Sparekasserne bære Vidnesbyrd derom, men saa finder De ei heller i hele Thydskland et Landskab, hvor Forholdet er saa gunstigt. For det meste betales

Arbeideren andre Steder i Tydskland saa slet, at han neppe kan leve deraf, endnu mindre opsamle en lille Capital; derfor kjender man saa Steder Arbeidere, som have Penge i Sparekasserne som her, og derfor seer De, at saa mange tydske Arbeidere maa søge Erhverv udenfor Landet, som f. Ex. her i Danmark; de bleve vistnok gjerne hjemme hos dem selv, dersom der blot fandtes tilstrækkelig Fortjeneste for dem.

P. N. Javel! der kommer mange tydske Arbeidere her til os, og det ofte er meget ædruelige, flittige og ordentlige Folk; naar blot alle Tydskere vare saa rolige og ordentlige, saa skulde vi nok komme ud af det med dem. Men forresten skal vi dog heller ikke glemme, hvormeget vi skylde vore Naboer i Tydskland i mange Retninger. Der er nu her paa Landet mange gode Indretninger, som vi ligefrem skylde tydske Indvandrere, som nu f. Ex. Behandlingen af Smør og Ost og den første ordenlige Behandling af Jorden; men jeg troer, at vi i flere Henseender have lært Konsten ret godt af dem, for man siger, at vi avle nok saa meget som derovre, men ligemeget, Begyndelsen have de Tydske dog lært os.

Saa er der jo ogsaa en stor Deel af det, som er skrevet om Landvæsenet indtil den senere Tid, der er ligefrem oversat fra det Tydske; jeg husker godt nok, at gamle Drewsen var en af dem, der først oversatte tydske Skrifter, og naar man læser i Aviserne, seer man endnu hver Dag bekjendtgjort Oversættelse af tydske Værker; altsaa maae de vel

ikke kunne undværes endnu. Lad os ikke heller glemme, at mangen en dygtig Haandværksmand er kommen herind og har lært os baade det Ene og det Andet; see engang til Kjøbenhavn og til Kjøbstæderne, der ere de gamle Mestere næsten alle Tydskere, og mange af de Svende, der ere bedst lidte hos os paa Landet, ere ogsaa Tydskere. Præsten har ogsaa sagt mig, at han ofte maa læse efter i tydske Skrifter, fordi det han søger ikke alt er behandlet i danske.

Denne Udtalelse glæder mig at høre, sagde Haandværkeren, naar man gjensidigen agter hinanden efter Fortjeneste, og giver hver sin Ret, saa kommer man bedst ud af det. Naar man er vred paa Danmark i Tydskland, saa er det for en stor Deel Misundelse; de fleste Steder vilde Borgerne og den simple Mand føle sig lykkelige ved, at Tilstanden var saaledes, som hos Dem. Her ere Alle lige for Loven, Alle have lige Ret, og Alle betale ligemeget til Statsfornødenhederne, men det er ikke allevegne saaledes, der er der fordetmeste Folk med mange Slags Privilegier og Friheder. Naar nu Borgere og Bønder rigtig forstaae at benytte deres Ret og Frihed, saa kunde de vise andre Folkeslag, hvorledes man kan leve lykkelig med stor Frihed, og saa ville de nok faae Efterfølgere.

Saaledes talte de længe sammen og meddeelte gjensidigen Efterretninger om deres Hjemstavn. De Fremmede tilbragte Natten paa Gaarden, og næste Dag lod Peter Rasmussen dem befordre til nærmeste Kjøbstad. Da de toge bort, vilde de betale for Logis

og Beværtning, men Peter Rasmussen sagde: Det være langt fra mig at modtage Betaling for Gjæstfrihed, men siig til Eders Venner i Hjemmet, at den danske Bonde har Hjerte og Evne til at hjælpe den, der trænger til ham og viser gjerne Gjæstfrihed mod Fremmede. — Glade og taknemmelige toge de Fremmede bort, og Hans sagde, see der samlede Husbond ogsaa nogle Guldkorn.

3die Capitel.

En Vinteraften havde Peter Rasmussen læst en Prædiken for Folkene over Jesu Ord: „Sandelig jeg siger Eder at hvad I gjøre mod en af disse mine mindste Smaa, det have I gjort mod mig", hvori Præsten ret indtrængende havde lagt Tilhørerne paa Hjerte, at være barmhjertige og gode imod Medmenneskene. Idet Forelæseren benyttede det heldige Indtryk, som denne Tale havde efterladt, sagde han: I troe maaskee, det er saa let at opfylde sin Pligt imod Medmenneskene i den Retning, og dog hvor besværligt er det ofte, og hvor megen Opoffrelse koster det ikke Mange, imedens Andre leve i Overflod, og neppe see til en Nødlidende. Men der er Gud skee Lov ogsaa dem, som, uagtet de selv maa kjæmpe med Savn, dog med kjærligt Sind have Noget tilovers for Andre. Der er nu den gamle Lars Jacobsen, han er gammel, svag og sygelig; Konen er ogsaa gammel og affældig, og saa have de den Sorg, at den ene Datter i 5 Aar har

ligget i Sengen, og næsten daglig stridt med Døden uden at kunne hjælpe sig selv og hver Time trængende til Andres Hjælp. Have I nogensinde betænkt, hvad det vil sige, i den lange Tid at see denne Elendighed, at sætte den sidste Skilling og den sidste Kraft til for at sørge for dette Barn, og ikke tabe Modet og Tilliden til Gud og hans vise Styrelse! Og dog taale disse Gamle Alt med gudhengivent Sind, klage ikke, falde ei Andre til Besvær. Men det tør jeg paastaae, de to Gamle, de samle Guld, som Gud engang vil modtage af dem og lønne dem for.

Husbond kan troe, sagde Hans, jeg kan ogsaa fortælle om en fattig Kone som, efter Husbonds Mening, har fundet Guld. Det er den gamle Birthe i Byen; hun har opfostret et Pigebarn, og det er den pæne Maren, skjøndt hun selv ikke har Andet end sit Arbeide at leve af; det gik saaledes til. For omtrent 12 Aar siden kom en fattig Kone med et lille Barn til Birthe og blev der Natten over, da hun var syg; men hun stod ikke op igjen, hun døde, og Barnet blev hos Birthe. Der var megen Skriven og megen Talen, og Ingen vilde have Barnet, og Ingen vilde kjende sig ved Moderen; da sagde Birthe tilsidst, lad mig saa beholde Barnet; og siden den Tid har hun opdraget Maren saa godt hun kunde, og gjort et godt og dygtigt Menneske af hende, skjøndt det ofte har holdt haardt at ernære begge ved hendes eget Arbeide, da Fruentimmerarbeide ikke betales stærkt. Al det Arbeide, al det Slæb har hun havt for et fremmed

Barn! Dog Velsignelsen vil nok følge hendes Færd, for jeg troer aldrig, at Maren glemmer sin Pleiemoder.

Ja vist! Ja vist! sagde Peter Rasmussen. Gud vil nok lønne hende paa den ene eller den anden Maade. Men forunderligt er det ellers, saa ofte Folk paa Landet tage fremmede Børn til sig og ere gode imod dem, og vi kunne vel sige, at Forældrene næsten uden Undtagelse ere kjærlige og offrende imod deres Børn; derimod see vi ofte, at Børnene ere forsømmelige, ukjærlige og hensynsløse imod deres Forældre, naar de blive gamle; ja vi have seet, at de have overladt dem til Fattigvæsenet, naar de blot kunde faae dem derhen. Hvorledes er det dog muligt, at Børnene saaledes kunne glemme, hvad Forældrene have lidt og stridt for dem, hvor megen Ængstelse og Sorg de have udstaaet for dem; og hvor meget de ere i Gjeld til dem? Mon de aldrig erindre Guds Ord: „Du skal ære Fader og Moder, paa det at det maa gaae Dig vel i Verden". Hvorledes kunne slige Børn dog vente, at der kan være Held med hvad, de tage sig for? Lad Eder dog aldrig gribe i denne store Forbrydelse!

Jeg skal dog fortælle Eder en lille Historie, som er sand, og som vil vise Eder Følgerne af det slette Exempel netop i det Kapitel. En Gaardmand saae sin lille Søn arbeide i et Stykke Træ, og spurgte ham, hvad er det, Du der bestiller? Aah, sagde Drengen jeg laver et Trug, hvoraf Du skal spise, naar Du

bliver Aftægtsmand. Hvor kunde en saa lille Dreng komme paa slige Tanker, naar han ikke daglig havde været Vidne til, at den gamle Farfader blev skubbet tilside, og blev behandlet slet og uærbødigt; hvorledes see vi ikke Guds Finger deri, at det lille, endnu uskyldige Barn maatte vise Faderen den Afgrund, hvorved han stod. Lad os forresten ikke mistvivle, der gives Børn endnu, som kunne vise opoffrende Kjærlighed imod Forældrene, skjøndt Beregning og Egenkjærlighed høre denne Tidsalder til, og disse Undtagelser ville ogsaa blive paaskjønnede.

Der falder mig netop nogle Træk ind af en godlidende Kone, som jeg længe har lagt Mærke til, skjøndt jeg ikke vil nævne hende. Naar Nogen er syg, saa bringer hun Suppe til dem eller andre Sager, som de kunne nyde; og naar Nogen er i uforskyldt Trang, saa er hun altid rede til at hjælpe, enten det er med Klæder eller med Fedevarer. I kan troe, hvad hun gjør i Stilhed uden Bram, det regner Gud hende tilgode, naar vi engang skulle samle vore gode Gjerninger sammen. Men hun kaster ikke Gaverne hen islæng til hver paatrængende Tigger eller enhver doven Slyngel, nei! hun seer selv efter, hvorledes Folk holde Huus i deres Hjem, og hvorfor de ere fattige; hvor hun da seer mange Børn og god Villie til at opdrage dem men ringe Evne, der hjælper hun; men seer hun Drukkenskab og Fraadseri, uordentlig Huusholdning, en skidenfærdig Kone, der giver hun en god Formaning, men hverken Penge eller Mad; for der maa et Tugtens

Riis til for at rense og forbedre. Siden vi sidde saa fortroligt sammen, saa lad os engang betragte, hvorledes I fremdeles under Eders Donts Udøvelse kunne finde mangt et Guldkorn, som ofte gaaer tabt, fordi Ingen gjør sig den Uleilighed at tage det op.

Hvor ofte see vi ikke, at en Karl, der graver, støder paa en Steen og bruger en Spade som Løftestang; den brækker han itu, istedetfor at uleilige sig med at hente en Hakke eller Jernstang. Eller hvorofte slæber ikke Karlen en Plov eller Harve langs med eller over en Vei, ubekymret om han støder imod Stubbe eller Steen, og river Værktøiet itu. Hvor ofte mishandler ikke Tyendet Heste eller Qvæg uden Grund og uden Nytte; Dyrene blive ondskabsfulde og slemme eller utrivelige, istedetfor at de ved god, mild Behandling vilde være blevne godmodige, rolige og trivelige.

See engang til hvormange Karle, der hænge paa Stole og Borde af lutter Ladhed, og brækker Alt itu af Kaadhed; det Itubrækkede bliver ikke gjort istand igjen, nei! Stykkerne kastes hver til sin Side eller brændes. Ja hvad værre er, hvor Mange søge ikke en Ære i Spil og Drik og Fraadseri eller anden Uhøviskhed? Hvor mangen en fornuftig Husbond, mener I, vilde ikke gjerne opoffre Noget og vise sig taknemmelig, dersom Karlene undgik det jeg talte om, og viste sig som veltænkende, fornuftige Mennesker; og troe I ikke, at begge Parter vilde staae sig derved, Husbonden ved at gjøre lidt mere af Karlene, og Karlene ved at tænke mere paa Husbondens Fordeel.

Og nu Pigerne, hvor ofte see vi ikke, at de ere uordentlige, kaste det ene Stykke her, det andet der, istedetfor at sætte ethvert paa sin Plads; ofte blive Køerne ikke malkede reent af Dovenskab og fordærvede derved. Naar Pigerne have siddende Arbeide, saa læg kun Mærke til, hvor ofte de sætte sig i en Kurv eller paa et skrøbeligt Meubel og ødelægge det, for at spare sig den Uleilighed at hente en Stol eller en Bænk! Hvor ofte lade Pigerne ikke ved Spindingen Hør og Blaar løbe i Knuder, og kaste det saa bort, eller ved Strikningen og Syningen lade de Garnet komme i Uorden, og rive det itu, istedetfor at uleilige sig med at bringe det med Lempe i Orden. Af bare Dovenskab holde mange slet fast paa Glas, Porcellain eller andre skrøbelige Sager, og lade dem falde ned; eller af overdrevent Hastværk og letsindig Løben rive de Alt omkuld og anrette Forstyrrelse, som altid skeer paa Husbondens Bekostning. Der er endnu mange Leiligheder jeg kunde nævne Eder, hvor der kunde samles Guldkorn op, dog vi ville nøies hermed, for I have nok forstaaet mig, og ville nok indprente Eder min Formaning.

I kunne vel nok begribe, at naar jeg taler om Guldkorn, saa mener jeg ikke den Pengeværdi, der bliver unyttigt spildt, nei! jeg mener det, der ligger dybere, jeg mener det Sind, hvormed vi gjøre det Gode. Guldkornene, det ere de gode Tanker, hvormed vi gjøre vore Medmennesker Tjenester, og søge at undgaae Alt, hvad der kan være dem ubehageligt og

skadeligt. Naar I paa den Maade hver Dag finde blot et Støvgran Guld og samle det sammen, saa skulle I see, hvorledes I ville blive rige og lykkelige i Sindet, og hvorledes hele Menneskeheden vilde føle sig glad og tilfreds, naar blot denne Søgen efter Guld blev mere almindelig.

4de Capitel.

Ufred hjemsøgte Danmark; Fjenden stod i Landet; de Unge strømmede til Armeen for at værne om Fædrelandet, og alle Borgerne og Bønderne vare nedtrykkede af Sorg og Uvished; da kom ogsaa Hans (som længe havde tjent hos Peter Rasmussen) og sagde: Jeg synes ikke jeg kan blive rolig herhjemme, naar jeg veed, at alle de Andre ligge derude i Felten, og slaaes med Fjenden; jeg troer, jeg gaaer med og bliver Soldat.

P. R. Det kan jeg godt forstaae; rigtignok troer jeg ikke, at Gud har skabt Mennesket for at slaae sit Medmenneske ihjel; rigtignok elske vi herhjemme Ro og Fred, men naar Nogen fornærmer vor Moder, jeg mener vort Fædreland, og naar Nogen angriber vor Konge, som vi have svoret Troskab, saa er det Enhvers Pligt, som har Kraft og Lyst, at værne om Fædreland og Konge. Har Du den legemlige Kraft og har Du Mod, saa fægt Du selv mod Fjenden, og vi Ældre maae saa sørge for de andre Fornødenheder

og for Penge til at føre Krig for. Har Du ellers Noget paa Hjerte?

H. Ja! Jeg vilde bede Husbond om at passe paa mine Eiendele og mine Penge, og saa vilde jeg ogsaa bede om at der bliver seet min gamle Moder tilgode.

P. N. Det skal skee, og saa haaber jeg, der skal rygtes Godt om Dig og dem, Du er sammen med.

Med Hans reiste ogsaa en anden Karl fra Gaarden; begge bleve de flinke Soldater, vare med ved Angreb og Forsvar; døiede Ondt og Besvær, knurrede ikke i Støv og Solhede, marscherede med fornøiet Sind i Regn og Slud og Snavs. Hans kom uskadt derfra, udmærkede sig flere Gange, blev Underofficeer og fik en Orden. Men hans Kammerat derimod, som heller ikke havde holdt igjen, blev saaret, kom paa Hospitalet, taalte Smerte og Kjedsomhed med Taalmodighed og et gudhengivent Sind. Da skrev han følgende Brev til sin gamle Husbond:

Gode Husbond!

Det er rigtignok fra et Sted jeg skriver, som jeg ikke havde ønsket at see, nemlig fra Hospitalet. Jeg havde haabet, at jeg skulde vende seirrig og uskadt tilbage, men saa var det Guds Villie, at jeg skulde komme hjem som Krøbling. De veed, Armeen herovre har havt mangen en haard Dyst med Fjenden; ofte have vi angrebet ham, og ofte have vi maattet forsvare os imod ham. Da vi engang stormede en

Skandse, fore vi afsted, Officererne i Spidsen, og allerede vare Flere ovenpaa, og jeg var lige ved at krybe over, da traf en Kugle mit Been; jeg faldt og maatte ligge og see paa, at mine Kammerater løbe af med Seiren, imedens jeg Intet kunde udrette. De kan troe, det harmede mig mere end mit Beens Forliis, ja jeg følte næsten ikke Smerten dengang. Da Seiren var vunden, blev jeg transporteret til Hospitalet, og der skulde jeg først rigtig fornemme, hvad det var; Benet maatte sættes af, og først efter lang Liggen kom jeg op, men Benet var borte, og ingen Kræfter havde jeg; dog nu er jeg bedre, og kan hjelpe mig med et Træbeen.

Vil De sige til min gamle Moder, at hun skal være ved godt Mod og ikke forskrækkes, naar hun seer mig, for jeg føler, at jeg nok bliver rask igjen; og saa skal jeg nok kunne tjene Føden til hende og mig. Nu takker jeg Dem ret for den lange Tid, jeg tjente hos Dem, og for al den Venlighed og Godhed, De har viist mig, og saa siger jeg ogsaa Tak, fordi jeg hører, at De har sørget saa godt for min gamle Moder. Hils saa Venner og Bekjendte, og vær selv hilset fra Deres

N. N.

Hans skrev ogsaa hjem, men det var mere fornøieligt; han skrev blandt Andet:

„Da vi nu have nogen mere Ro, erindrer jeg den Tid, jeg har tilbragt hos Dem, og det Meget jeg

skylder Dem. Det er Deres Omhu og Deres fornuftige Ord, som have indgivet mig det Sind, som alene kan bringe et Menneske videre til dets Bestemmelse, og det er det, som jeg nu først ret indseer, efter at jeg har gjennemgaaet Livsfarer og Besværligheder. — Med megen Ængstelse toge vi herover, for vi vidste jo ikke, om vi kunde modstaae vore Fjender, og vi kjendte ikke vore Vaaben og vore Førere; men nu have vi Mod og Fortrøstning, fordi vi vide, at Føringen er god og vore Vaaben fortræffelige, og naar man saa har Hjerte paa rette Sted, og forsvarer en god Sag, saa kommer Tilliden af sig selv."

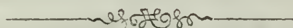
Da Krigen var endt kom Hans hjem, og med ham flere andre Soldater; og da Beboerne i Sognet gjerne vilde vise dem Alle deres Taknemmelighed og Agtelse, saa blev der foranstaltet et Gilde til Ære for dem, og Alle kappedes om at sende Spise- og Drikke-varer og Kager. Da Alle vare samlede, tog Peter Ras-mussen Ordet og sagde: Med sorgbetynget Hjerte have vi henlevet en skjæbnesvanger Tid; Ængstelse for vort Fædreland, som vi troede fortabt ved Fjendens Over-magt, Frygt for vore Brødre og Sønner, som strede for os, Sorg over de Mange, der lede for os, bleve saarede og dræbte, det vare de Følelser, der betyngede vort Sind. Hvem var det da, der lettede vor Æng-stelse? hvem var det, som bragte Glæde og Fortrøst-ning i vore Hjerter? Det var disse Mænd, her sidde, som med deres Bryst dækkede vort Fædreland, og med

deres Arm bortjagede Fjenden; de dannede den Vold, som reiste sig mellem vore Fordærvere og os, bag hvilket Værn vi følte os trygge; det var for dem vi bade hver Aften, at Gud maatte forlehne dem Kraft og Mod og Udholdenhed til at værne om Fædreland og Konge. Den Kraft har Gud givet dem, og vore Forhaabninger have de overtruffet.

See, mine Medborgere! ofte har jeg sagt, at man kan finde Guld i Mængde i vort lille Fædreland, og Mange af Eder have aftvunget Jorden baade Guld og Sølv; men disse Mænd have fundet det Guld, for hvilket Alt bøier sig; de have vundet Fjendens Agtelse og vor Taknemmelighed og Kjærlighed paa Ærens Mark. Der kan I see, at der er Noget, som er af større Værd end Penge og Gods. Rigtignok kunne vi ikke lønne dem, som vi vilde; men vi vide, at de ere lykkelige i deres gode Bevidsthed om hvad de have udrettet — og lønne dem, det vil Gud.

Hans blev nu hjemme, traadte ind i sine gamle Forhold igjen, arbeidede ufortrøden som altid, og da der var gaaet nogle Aar, kjøbte han ved sin egen sammensparede Fortjeneste og ved P. R.'s Hjelp et lille Sted. Han blev givt med en huuslig, flittig og brav Pige og søgte sin Ære og sin Fornøielse i sine Pligters Opfyldelse; men derfor nød han og den Glæde at være almindelig afholdt og agtet. Naar Nogen trængte til et Raad eller en hjælpsom Haand,

saa henvendte han sig til Hans, vis paa ikke at blive skuffet i sin Forventning; sædvanlig endte Hans dà sit Raad eller sin Mening med at sige: „Ja, ja! det er vist, Enhver kan finde Guld her hjemme, naar han søger paa den rette Maade; jeg troede det ikke i min Ungdom, men Peter Rasmussen lærte mig det."

Paa Undertegnedes Forlag er

Bentzen, M., om de forskjellige Gj... (For Landmænd Nr. 1). Heftet 24 ...

Dalgas, E., min Selvbiographi, med et ... Dagbog fra en landoekonomisk Reise. ... mænd Nr. 2). Heftet 36 ß.

Gad, M., om almindelig Velstands Natur og Aarsager. Heftet 1 Rd. 32 ß.

Lacoppidan, Agerdyrkningslære, nærmest afpasset for den mindre Jordbruger. Udg. af det kgl. Landhuusholdningsselskab. Indb. 1 Rd. 24 ß.

Valentiner, A., Fortællingen om Peter, nærmest for Bondestanden. 3 Dele indb. 1 Rd. 52 ß. (Hver Deel sælges særskilt: I 56 ß, II 52 ß, III 40 ß).

Hvilke Skrifter faaes i alle Boglader samt hos

Otto B. Wroblewsky,
St. Kjøbmagergade Nr. 17.
Kjøbenhavn.